

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român“, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Fenomene politice.

Putem dice, fără mare păcat, că era principiului naționalităților este încă jună, dar putem adauge, tot așa fără de muștrare de cuget, că progresele principiului naționalităților sînt pîtrunse de vigoarea juneții.

De doue decenii, de cînd principiul acesta a început a se traduce în faptă, a făcut minuni în Europa. O comparațiune a chartei Europei dinaintea de 1860, asemănată cu una dela 1880 incoace, este dovada cea mai pipăită despre puterea principiului.

Și ce e mai frumos, — toate temerile cîte se puneau în luptă pentru împedecarea traducerei principiului naționalităților în faptă au ramas temeri neîntemeiate. Italia d. e., despre care se dicea mai nainte, că va fi focariul turburărilor și isvorul nelinisei pentru Europa întreagă, îndată ce va fi una și independentă, este un regat linișcit, se ocupă serios cu lucrurile păcii și într'un timp relativ scurt a zdrobit toate capetele hidrei — deficitului — ce părea a fi neînvinsă și pe lângă toate acestea este, sau are să fie aliata, deși nu în formă, a Austro-Ungariei, a aceleiași cu care a avut luptele cele mai înverșunate.

Tradus odată principiul acesta în faptă și în interiorul monarchiei austro-ungare, rezultatul va fi același: toate temerile cîte se scornesc din părțile iubitoare de supremație, ar rămâne rușinate și naționalitățile ar trăi în cea mai frumoasă armonie unele lângă altele.

Aceste însă așa *per tangentem*.

Principiul naționalităților în timpul cel scurt, de cînd a ajuns la valoare se pare că se pregătește de lucruri cu mult mai considerabile, decât care a sîvîșit.

La anul 1867, cînd împăratul Napoleon III a primit la una din gările

Parisului pe regele Prusiei Wilhelm, acum împărat al Germaniei, însoțit de împăratul Rusiei Alecsandru II, făcînd alușiune la cele trei flamuri: franceze, prusiene și rusesci ar fi și: *ces trois couleurs se font bien ensemble*. Ideea împăratului Napoleon de sigur a fost că aceste trei flamuri se fie cele dominante în Europa. Pentru ca sub ele să se întruniască trei seminiții sau rase, cea latină, cea germană și cea slavă.

Ideile mari se prezentează în lume uneori cu o prevedere clară, alte ori cu o prevedere mai întunecată. În amîndouă casurile ideile mari, după ce devin proprietatea maselor, au să treacă prin multe stadii pînă să devină practice.

Trecerea aceasta o pricinuesc temerile întemeiate și neîntemeiate și aspirațiunile uneori estravagante. Și unele și altele au lipsă de un proces de lămurire, pînă vine timpul ca ideile mari să fie aplicabile.

Napoleon III a luat inițiativa la aplicarea principiului naționalităților și dela inițiativa aceasta incoace vedem, că termini, cari mai nainte erau mîrginiți în camerele de studiu a le erudiților, trec în presa periodică și ici și colo și în afacerile diplomației și publice a le staturilor. Pangermanismul, panslavismul au luat locul principiului naționalităților, cu toate că în multe casuri numai pentru de a face din principiul de naționalitate un mijloc de spaimă.

Dela principiul naționalităților pînă la acei termini, cari însuflă multe temeri, dar nutresc și multe aspirațiuni, ne arată faptele, că a fost numai un pas.

Popoarele au început a se gândi reciproc la cei de o origine. Comunitatea de rase ajungînd la oare care grad de conștiință a popoarelor europene, a accelerat îmbrățișarea acestor termini, căci în Europa în adevăr sînt mase de popoare, care se pot rangia în cadrele indicate de terminii amin-

tiți, ba fiind riguroși putem lărgi cadrul mai adaugînd și panlatinismul. Ce dezvoltare vor lua aceste în decursul timpului? este o întrebare, care nici diplomatul cel mai ager nu e în stare a o raspunde.

Astăzi panslavismul e acuzat că are de gând să inunde sub conducerea Rusiei toată Europa. Pangermanismul, sub flamura Germaniei, se dice că trage cu ochiul spre sudostul Europei.

Este probabil că amîndouă sînt conduse de aspirațiuni de cucerire, însă dela aspirațiunile aceste pînă la realizarea lor este o distanță mai lungă și împreună mai cu multe obstacole ca distanța dela principiul naționalităților pînă la panslavism și pangermanism și chiar pînă la panlatinism. Republicile universale și monarchiile universale din trecut ne dau dovada că lucrurile de felul acesta nu se realizează așa în grabă, poate nici odată. Popoarele, factorii cei vii, cu care au să se resolve probleme uriașe, sînt cu mult mai conservative, decât să suferă ca cu una, cu două, constelațiunile lor să se modifice cu ușurătatea unor probleme matematice pe hîrtie.

Mai sînt a se lua în considerațiune și mijloacele cele înlesnite de comunicațiune, care apropie tot felul de popoare și de pe alte continente unele de altele cu interese deosebite.

Toate aceste la olaltă luate recer o conformare a ideilor, să dicem de panslavism, pangermanism și panlatinism, ca popoarele cu vitalitate să nu fie jignite în dreptul lor de existență, ear temerile lor reciproce să se delature.

Speranța, cumcă în cele din urmă popoarele europene se vor apropia de ceea ce este practic, ne o dă direcțiunea ce vedem că au luat reprezentanții panlatinismului.

Aceasta după noi este un fenomen interesant în zilele noastre.

Sînt un număr oare care de foi, care au luat asuprași misiunea cea

grea de a resoalve problema îndoită: de a suscita conștiința de unitate a popoarelor latine ca rasă și de a aduce în armonie interesele acestora cu interesele celorlalte popoare spre un scop sublim: civilizațiunea.

Avem în vedere cu deosebire două foi, care se ocupă cu problema aceasta: „*La Confederazione Latina*“ care apare în Roma și „*La Federation des Peuples Greco-Latins*“, care apare în Florența.

Direcțiunea acestor organe de publicitate, cel dintău în limba italiană, al doilea în limba franceză, se poate resuma în următoarele:

„A contrabalanța prin stabilirea panlatinismului pericolii pangermanismului complinit, ai panislavismului înformațiune și ai panislamismului în renascere.“ „Nici o ambițiune personală, teritorială, dinastică s'au guvernamentală — dice mai departe „*La Federation de peuples Greco-Latins*“ — nu va prevala în publicațiunea noastră, — consacrată numai și numai apărării umanitare a popoarelor mediterane, fără distincțiune, democrate sau monarchiste, liberucugătătoare sau religioase — lăsăm libertate deplină și întreagă în espozițiune și în discuțiune...“

„În cele din urmă, scrie „*la Federazione*“, diariul nostru a declarat deja ce și cum înțelege propaganda latină, nu mijloace și căi revoluționare, ci căi legale, deplin legale. Diversele rase au fiecare dreptul de a se înțelege, de a se recunoaște, de a se afirma, de ași manținea limba sa, cultura sa și coesiunea sa.“

Din aceste puține cuvinte se vede că scopul, ce și la ficat conducătorii ideii panlatinismului, are în vedere o înțelegere și o ordine între popoarele europene prin dezvoltarea fiecărui după legile firei sale, pentruca toate împreună să combată barbarismul, a cărui reprezentant își inchipuiesc că este colosul panislamismului în renascere, de pe cele doue continente vechi (Asia,

FOIȚA.

O rugăciune*)

— Novelă. —

De Carmen Sylva.

(Urmare.)

În momentul acesta Editha privi spre el cu o căutătură, care îl însoți în toată viața lui ca și o salutare cerească.

Apoi ea se ridică și ingenunchiă earăși în întunericul depărtat al bisericeii, așteptându-și mirele. De acolo vedu dînsa cum nuntași umplură biserica, i părea că vedu pe Berthalda în nemijlocita sa apropiere, dar disparură toate într'o negură ce din ce în ce devenea mai mare.

Atunci negura începă a se învîrți pe lângă ea, făcînd tot felul de figuri pistrife; în urechile ei se porni o vijăire ca de un vifor cumplit. Mama i apucă mînilor rîcite și le frecă și Editha fu silită să se rađeme de brațul lui Tassilo, spre a putea merge pînă la altar.

*) „Familia“.

Membrele și limba ei erau grele ca plumbul; dar totuși luă puteri spre a suride spre mirele seu și a-i șopti:

— Am uitat! Am uitat mînaștirea!

Cuvîntul din urmă nu fu decât o bălbăire.

În sfîrșit steteau înaintea altarului. Raoul ținu o cuvîntare, care pîtrunse pe toți, afară de miri, cari nu auđiră nimica și afară de Raoul însuși carele nu sciea ce vorbeșce. Căci el vedea trăsăturile Edithiei schimbându-se cu totul, și vedea cum Tassilo o privea îngrijiat și prindea mîntare cu brațul mîna ei.

Mirele rostî cu voce înaltă cuvintele:

— Editho, eu te iau de soție!

Dar cînd Raoul palid ca moartea se întoarse cătră mireasă și dîse:

— Tassilo, eu te iau...

— Raoul — strigă ea cu voce înaltă, apoi își întinse mînilor spre el, se redică dreaptă ca luminarea, și cu ochii frînți cădu moartă la picioarele lui.

Mamă sa scoase un țipet înfricoșat, toți cei de față alergară la altar, pe a cărui trepte ingenunchia Raoul ținînd în brațe capul Edithiei, pe cînd Tassilo plîngînd amar, încerca să-i încălđiască mînilor, dîcîndu-i gîngăș pe nume.

Dar Raoul închise ochii ei cu mîna sigură atît de linișcit, ca și cînd nici odată n'ar fi cunoscut-o și un suris rătăcea pe buzele lui.

Unora le părû, că vedură și pe Berthalda, aplecată un moment pe frate-său, și privind moarta; dar alții nu o zăriră și dînsa nici nu era în biserică.

Nenorocita mamă a Edithiei numai peste multe oare își vini în ori și nu putu pricepe, că mai trăiesce. Durerea ei nu era de mîngăiat.

Tassilo încercă mai de multe ori să vedu frumosul cadavru, dar de cîte ori îl vedu totdeauna isbucni din el un plîns atît de mare, încât peptul mai că i se rupse, și în ziua următoare fu cuprins de o lîngoare ferbinte.

Editha zăcea în cosciug în haina ei de mireasă, cu cununa de mirt pe bucele ei minunate și mătăsoase, cu

suris blând pe buzele sale și ținînd o cruciuliță în mînilor sale încrucișate pe pept.

Raoul nu o părăsi nici ziua nici noaptea, cetind rugăciuni, îndată ce intra cineva; șoptind gîngăș cadavru-lui, cînd era singur. Într'aceste un suris atît de suprapămîntesc i însenină obrazii, ca și pe a moartei.

— Te-am cerut prin rugăciuni și acuma ești a mea, în vecii vecilor! Dumnezeu a fost atît de bun și mi-a întins mînilor, căci trebuia să mă învec. Acuma inima mea nu mai are nici o legătură cu pămîntul; ea este la tine în cer.

Așa vorbea el necontentit în aceste ceasuri minunate și mîntuitoare.

(Va urma.)

Vergil.

(Urmare.)

Pe lângă aceste e foarte remarcabil, că Vergil nici chiar într'un singur vers nu se demite la tonul unui obrudat predicator de catedră. Nu, moralul pentru el nu e scop absolut, scopul său e poezia, formațiunea tre-

Africa), cu care Europa vine din și în și în contact mai de aproape.

Scopul învederat al direcțiunii acesteia ne mai inspiră speranța, că în decursul luptei culturale a popoarelor va pricinui nu numai în mare, dară și în mic stabilirea înțelegerii și ordinii atinse mai sus.

Cu oare care mângâiere vedem că pe cum Germanii d. e. fac reclamă și de cea din urmă populațiune sătească din Dobrogea, dacă e germană, sunt foi occidentale, în lumea latină din occident, care urmăresc toate întâmplările colatinilor, Românilor, din întreg orientul Europei.

De unde deducem, că pe lângă toată fremătătura ce are să mai dureze, până se vor mai tocî dungile diferențelor dintre popoarele Europei în mare și d. e. a le monarhiei noastre în mic, — nu vom mai fi dați uitării ca în secolii de mai înainte; se înțelege, dacă vom conlucra și noi din toate puterile noastre, folosindu-ne de toate căile și mijloacele legale spre a ajunge în pozițiunea, din care alătura cu celelalte popoare să contribuim la mărețul edificiu al civilizațiunii.

Încet și cu muncă, dar noi credem, că pe lângă fenomene ca cele atinse, vom fi așa de norocoși, să vedem rodurile principiului naționalităților ajuns la stadiul, ca să putem dice, despre colorile tuturor naționalităților în și afară de patrie: că *le sede bine la olaltă*.

Revista politică.

Sibiu, în 13 Octomvrie.

Dincolo de Laita au luat diferențele între Cechi și Germani dimensiuni mari. Dieta din Praga a fost, se dice din ordin prea înalt, alaltăeri, fără ceremoniile îndatinate închisă. „D. Ztg“ presupune ca dieta va fi în cele din urmă și disolvată. Aceeași foaie prorocesc și senatului imperial aceeași soarte. Cuvântarea mareșalului țerei, cu care s'a închis dieta, este atât de laconică, încât mai laconică nu se mai poate. După ce s'a terminat ordinea zilei, Mareșalul țerei a spus: „La însărcinarea împărătească dieta este a se închide. Prin aceasta dieta s'a sfârșit așa de curând, încât mai multe lucrări prețioase ale comisiunilor vor trebui să rămână la comisiuni. Fiți sănătoși domnilor deputați. Să ne supunem în devoțiunea cea mai adincă voiei prea înalte și se încheem periodul lucrărilor noastre strigând: Să trăească Maj. Sa împărătească și apostolică regească! Dieta este închisă!“

Esacerbațiunea, după cât putem

vede din foile ce ne aduc scirea aceasta, numai s'a mai mărit în amândouă partidele. Germanii vătămați în simțul lor de naționalitate aruncă toată vina procederei acesteia asupra Cechilor. Aceștia de altă parte invinuesc pe Germani că ei cu pretenșiunile lor au neliniscit populațiunea țerei în cât linișcea și pacea nu mai erau sigure. Poliția și miliția în casarme au fost confiscate. Casina germană, palatul lui Auersperg și cuartirul jidovesc din Praga au trebuit să fie privighiate.

Diare care au discutat afacerea mai aspru în Praga și în Viena, au fost confiscate.

Atentatului asupra regelui Milan „Polit. Corresp.“ nu i atribue însemnătate politică.

Întrevederea dela Ruscinc dintre principele Alexandru al Bulgariei și regele Milan al Serbiei, procură diarului slavofil „Nowoje Wremja“ ocașiunea să declare că o „federaliune a statelor balcanice“ este cea mai bună garanție pentru pace, de vreme ce numai astfel se pot subtrage slavii de sud de sub influența Austriei și a Rusiei în același timp. Tot cam în același sens se exprimă și diarul „Videlo“, organul partidului dela guvernul din Belgrad, deși nu dă o însemnătate tot așa de mare întrevederii. El scrie între altele:

„În această unire și amicie vom găsi aceea-ce ne lipsește acum mai mult și de care avem cea mai mare trebuință: garanția pentru pace și bazele pentru o dezvoltare neîncetată a popoarelor din peninsula balcanică. Înțelegerea noastră reciprocă nu are și nici nu poate avea scopul de a face un al treilea serviciu sau de a sfida pe cine-va, ci numai și numai de a asigura viitorul și dezvoltarea fie-cărei naționalități.“

În Franța sunt agitați lucrătorii și este de temut că agitațiunea va degenera într-o revoltă a lucrătorilor. În mai multe cercuri lucrătorii se pregătesc pentru grevă adecă, pentru sistarea lucrului. Mai departe fabricanții sunt amenințați, că dacă în 14 zile nu vor sporî plățile cu 30%, fabricile lor vor fi aruncate în aer și fabricanții omoriți.

„Allgemeine Zeitung“ și Jidovii.

„Timpul“ din Bucuresci scrie:

„Gazeta generală“ (pronumită de Augsburg) cunoscută pentru nepărtinirea ei, primește din Ungaria o dare de seamă mai largă asupra „cestiunii israelite“, care merită a fi reprodușă, de vreme ce situația economică, astfel

precum se descrie, prezintă multe analogii cu cea din Moldova. În ori ce cas, după atâtea denigrări repetate de „Alianța israelită“ și de presa apuseană, care în mare parte e în mâni evrești, începe a se face lumină și în această cestiune. Știm prea bine că există mulți publiciști, pentru cari evenimentele din Ungaria vor fi o oroare, însă nu de indignarea lor poate fi vorba, nici de umanitarismul ideologic, ci de realitatea economică și de neajunsurile ei, produse prin activitatea singulară a israeliților.

Se va observa din cele mai de jos că Evreii exercită o acțiune disolvantă atât asupra moravurilor, cât și asupra echilibrului economic al populațiunilor rurale. Țăranul și proprietarul, oameni ocupați cu producțiunea brută, fără aptitudini negustorești, cad în genere jertfă rafinării speculanților. Cu toate acestea bună starea claselor, ce se ocupă cu imulțirea obiectelor de prima necesitate, e mai importantă pentru o societate, decât starea acelor ce nu se ocupă de cât cu traficul acestor obiecte. În fine clasele rurale mai au pentru un stat și altă însemnătate. Ele nu sunt numai păstrătoarele cele mai credincioase ale acelor formațiuni istorice pe cari le numim națiuni și stat, și totodată apărătoarele lor în vreme de resboiu; ele reprezintă principiul conservator al istoriei. Nu e ași pentru nimeni o indoială, că proletarisarea claselor rurale, are drept efect nimicirea statului.

Aceste dișe, lăsăm să urmeze articolul în cestiune:

Circulara în termeni aspri și energici, pe care ministrul president a adresat-o tuturor municipiilor din țeară, e o dovadă mai mare decât goana din Pojon, că există optima forma o cestiune israelită în Ungaria.

D. Tisza ordonă capilor municipiilor să fie cu băgare de seamă la agitațiunile ce pornesc din partea așa numiților antisemiți în contra populațiunii evreiesci și să intervie numai de cât la ori ce turburare a ordinii publice, pentru ca viața și averea israeliților să nu sufere neajunsuri. Antisemitismul e așa dar în floare și antisemiții formează în țeară un partid puternic, cu multe ramificări. S'ar putea dice că partidul numără membrii pe față, activi și afiliați pasivi și secreți. Numărul celor din urmă ni se pare mult mai considerabil, de cât al celor dintâi și tăria partidului consistă mai cu seamă în împregiurarea, că posedă o sumă de aliați secreți în toate sferile populațiunii, până sus în biurourile guvernului și în cancelariile autorităților militare. Aci se în-

gădă multe, se închid ochii asupra multor lucruri, multe nu se observă de loc; în casuri serioase intervin, însă nu se prea grăbesc, asta s'a putut vedea și cu ocazia turburărilor din Pojon. Agitatorii și făcără treburile în linișce, se îngăduiră chiar adunăturile plebei, și când autoritatea a intervenit, a făcut-o cu mijloace insuficiente, cu blândețe, încât a trebuit să vie din capitală un anume comisar regal pentru a insufla plan și energie în măsurile luate spre năbușirea turburărilor. Pe afiliații secreți ai ligei antisemitice îi caracterizează vorba următoare, ce se aude rostindu-se des: „Nu strică să-i ciupe nițel pe ovrei.“ Așa dar foarte mulți sunt de părere că Evreii, ce nu le sunt simpatici, să fie ciupiți nițel, ca să-și mai domolească aspirațiunile, să fie mai puțin fuduli și fastidiosi, să fie mai puțin mărgini lăcomiei lor de bani, să nu mai exploateze și mai mult populația prin apucături negustoresci, prin monopere rafinate, prin specule asupra prostiei și onestității oamenilor. Nu e fum fără foc. Antisemitismul care s'a dezvoltat din începuturi modeste, dac'a putut ajunge atât de departe, caută să fi având cuvântul lui de-a fi. Pentru ca agitațiunea antisemită să aibă izbândă, precum a avut-o în realitate semănța aruncată, a trebuit să cază în pământ priincios, trebuiau să existe condițiile sub cari să se desvoalte o cestiune israelită în Ungaria.

Cestiunea israelită nu e confesională sau religioasă. Nimăru nu-i abate a crea legi excepționale, relative la exercițiul religiunii lor; nimeni nu vrea să-i impedece în obiceiurile lor rituale. În vremea turburărilor, poporul se aruncă asupra prăvăliilor negustorilor evrei, nu asupra sinagogelor, comunități religioase. Afacerea Tisza-Eszlar menită a prefăce cestiunea israelită într-o cestiune religioasă, mai ales în ochii populațiunilor celor pe o treaptă joasă de cultură și menită a aprinde fanatismul acestora, precum unii din agitatorii antisemiți au și știut să o utilizeze, n'a făcut nici un efect în țeară, lucru de care au a se felicita atât țeara cât și Evreii. Cestiunea Evreilor nu e nici politică sau națională, căci locuitorii evrei au convingeri maghiare: în ținuturile slovace sau serbesci ei nu iau parte la demonstrațiuni antimaghiare, ci sunt și acolo partizani ai sistemului actual. Junimea evrească din clasele mai bune exagerează chiar în unele priviri, voiesce să se arete în vorbă și port, mai maghiară decât maghiarul însuși. Mulți s'au făcut ridicoli, lăpădând numele lor vechi, cari poate nu sunau tocmai bine, și primind nume cari sună curat unguresce. Trăsătura caracteristică speculativă a ace-

cutului Romei, ca tabloul, în care se oglinda viitorul glorios.

El este purtat de ideea națională substanța morală, pietatea, iubirea de aproapelui și patriotismul sunt infiltrate în membrele persoanelor sale.

Moralul la Vergil nu este un mijloc silnic, din contră este aripa de vultur, care îndeamnă pe eroii săi la fapte nemuritoare.

În acest sens Vergil e un poet foarte conservativ, în cel mai strict înțeles al cuvântului. conservativ, nu ca Oscar de Redvitz, ci precum au fost înaintea lui Epicii indici, precum au fost după el Dante, Firdusi și Camoens.

Paralela ce ar vrea să o facă cineva între Vergil și Homer precum și între epicii dintâi și de mai târziu, s'ar întinde până în finit; chiar de s'ar scrie numai un capital în estras despre nenumăratele plagiaturi, cari le au făcut Vergil după Homer și cei de mai târziu după Vergil. Prin astfel de paralele ar ajunge cineva la părerea că nu numai „legile și drepturile“ ci și împrumutările poetice „să moștenesc oă un morb perpetuu“ și că precum

nici un atom de materie nu se perde în univers astfel nu se perde nici o idee în literatură. Ne vom mărgini așa dară numai la punctul de vedere, care îl înfățișează cele 12 cânturi ale Eneidei chiar și cetitorilor moderni creștini. În cântul al șaselea călătoria lui Enea în infern, spre a întreba de tatăl său Anchise, o va considera ori cine ca legătură între păgânismul mai de dincoace și vederile creștinismului celui dintâiu. Ce e drept și Homer amintesce de o lume a umbrelor pusă sub sceptrul divin, însă sub o deplină claritate și plasticitate se prezintă ideea etică a infernului, precum și dezvoltarea mai departe a acesteia, prin ideile purificării, fericirii și reînțoarcerii la Vergil. S'au că prin aceasta se exprimă presimțirea creștinismului, sau apoi mitologia păgână, precum și că neopitagoreismul a trecut în creștinism și s'a nobilitat. Lanțul între Romanul conservativ Vergil și conservativul papist Dante este foarte evident.

Acest minunat al șaselea cânt, ultima floare a religiunii păgâne, cuprinde și profețiile glorioase pri-

vitoare la Roma, domnițoarea lumii și la ginta julică, în care toată mândria romană află perfectă expresiune.

Ne mai rămâne încă să atingem cât de puțin al treilea element al Eneidei, eroismul. Aci se observă mai puțin progresul în asemănare cu Homer, care ce e drept pricepea mai mult din tactica militară, decât piosul Vergil. Cu toate aceste descrierile luptelor și bătăilor ale celui din urmă au servit de multe ori de model poezilor de mai târziu.

Cetitoriului nepreocupat de astăzi trebuie să stoarcă un suris și să deștepte înrânsul mândriei vădând nemărginitele progrese ale culturii, cari despart epoca noastră de a lui Vergil.

Aci observăm prea respicat, cu ce pași giganti a progresat micul neam omenesc într'un timp atât de scurt. Cei vechi au fost față cu noi nește copii în ce privește dominarea tehnică a vieții. Și cu toate acestea totuși ne lipsește încă poetul, care ca Homer și Vergil, să poată descrie fidel fisionomia colosalei noastre perioade. Ce e drept le a fost ușor celor vechi, a descrie bătăile, în

cari decidea încă vitejia personală lupta de bărbați, lancea și dardă. Care poet însă ar putea să descrie cu măestrie întreaga și complicata strategie, tactică și armatură a timpului modern. Nici Chiar Victor Hugo nici Iokai, nici Scherenberg, a cărui „Waterloo“ cu anevae va ajunge o vârstă homerică.

Ne-am bucurat de sârbătoarea Mantuanilor, pentru că ne dă ocașiunea a ne revoca încă odată în memorie tesauerele clasice, cari n'au străbătut încă destul în conștiința generală. Câți cetesc astăzi Eneida, fără de a fi în stare să priceapă întreaga perioadă?

De ar fi tradus Schiller pe întreg Vergil, fie-care copil l'ar putea ști de rost.

Un Heise ar fi potrivit, să continue însărcinarea lui Schiller. Dacă și cele 4 cărți ale lui Vergil despre agricultură, cari unanim s'au aprepuit ca model de poezie instructivă vor afla mare răsnet, nu vrem să decidem, precum nu punem preț nici pe cele de ce idile ale lui, în cari țărani

stui neam, s'a manifestat chiar și în privirea aceasta: Evreii ori unde au putut numai, au usurpat numele unor vechi familii nobile existente, schimbând cel mult o literă în ele. Nu dăm mult pe sentimente naționale-maghiare ale Evreilor, căci ei țin pretutindena cu puterea dominantă. Ei au ținut tot astfel cu Bach și cu sistemul lui: simțind însă de cu vreme schimbarea situației, părăsind repede corabia ce se cufunda, remaseră câți va ani în perspectivă, apoi intrară cu pânzele pline în curentul mișcării naționale, când prevădura că acest curent are să învingă. Apoi ținură cu Deak și cu partidul lui; acuma sunt partizanii cei mai zeloși ai regimului, Tisza, încât acesta nu-și face numai datoria, ca șef al administrației, ci implinesce totodată un act de recunoștință, apărând energic pe Evrei după ce ei au votat de atâtea ori pentru el și pentru candidații săi electorali.

Cestiunea israelită e în Ungaria curat economică, fără nici un fel de amestec confesional sau politic. Am ajunge prea departe, dacă am discuta toate impregiurările în cestiune; dar în Ungaria nu e cestiune nici de liber-schimb, nici de scoala Manchester, ci de lucruri cu mult mai simple. Mai cu seamă în părțile sale de miază-noapte, țeara e populată de mulți Evrei; fie-ce orașel, fie-ce sat, fie-ce localitate ori cât de mică, are câte-va familii evreiesci. Toți se ocupă cu speculația și cu negoțul ei țin cârciumele, iau în licitație accizele și în arândă ogoarele, deși nu se ocupă mult cu agricultura. Arândă ogoarelor servă mai cu seamă ca pretext pentru a putea specula cu grâne rachiu și lână. Aceasta o fac cei mici ca și cei mari. Cei mici sunt cămătarii și precupeții țeranilor. Un negustorașiu sau un cârciumar evreu are într'un sat o poziție analoagă cu Rothschild între puterile mari ale Europei. Toți țerani sunt datori; el se îmbogățesc din dobânzile ce i se plătesc. Dobânda ordinară e de 52 la sută; adică pentru fie-care florin împrumutat, țeranul plătesc un creițar pe săptămână. Însă țeranul care împrumută în asemenea condiții, trebuie să fie om sigur, să nu aibă multe datorii, căci altfel dobânzile se îndoiesc și se întresc. Tot ce câștigă țeranul prin muncă, trece în mâna Evreului, care l'a ajutat cândva la nevoe cu un mic împrumut și care și în alte ocazii e gata să l' ajute — cu o dobândă de sută, la sută. E lesne de înțeles că, prin asemenea lucrări, nu se poate nasce vre o înclinațiune amicală a populației față de Evreii. Dacă mai vin și agitatori, cari lămuresc pe țeran că e stors, antipatia se

schimbă lesne în ură. În districtele mai serece din nordul Ungariei iudovimea de jos joacă, cu speculațiunile și camăta ei, un rol mai mare decât în districtele mai bogate populate de maghiari; dar și în aceste întâlnim alt chip: marele arăndaș evreu, care s'a făcut stăpân boierănașilor, după ce au fost împrumutătorul lor Boierănașii, mica nobilime maghiară dispăre — nu cercetăm cauzele, ci constatăm numai faptul, ear în posesiunea moșilor ei intră Evreul, adică un arăndaș evreu, negustor din Viena. Să înțelege așa dar că și pătura de mijloc a țării, din care se recrutează amplexii municipali și guvernamentali, are mai multe antipatii decât simpatii pentru Evrei și că nu prea pune pedeci agitației antisemitismului. În micile orașe din provincie negustorii creștini, deci burgesia e aceea care întimpină c'o ură intensivă neamul evreesc. Evreul îmbogățit în sat emigrează la oraș, deschide prăvăliă și, în armonie cu coreligionarii săi precum și spriginit de ei, isbutește a învinge pe negustorul creștin. Cunoașcem localități, unde acum treizeci de ani nu exista nici o prăvălie evrească, ear ați numai e nici una creștină. Negustorii neevrei luptă pentru existența lor, dar lupta nu e lesnicioasă, pentru că negustorii evrei combat pururea cu puteri unite. Chiar dacă ori cine ar fi convins că Evreii dătoresc poziția lor preponderantă în viața economică a Ungariei numai desterității, zelului și mulțumirii pe puțin, totuși ar fi espicabilă antipatia cu care sunt întimpinați căci nimerii nu-i place ca altul să se pue de asupra lui, chiar dacă el ar fi de vină: dar încă unde o asemenea convingere nu există! Cestiunea israelită isvorăscă din starea de lucruri economică a țerei și în ea agitațiunea antisemitică află pururea nutremânt.

Marele manevre ale armatei române.

Correspondentul diarului militar din Viena „Armeblatt“, vorbind despre manevrele, cari au avut loc la 30 Septembrie termină cu următoarele aprecieri:

„Trupele au fost supuse, în ceea ce privește aptitudinea fizică, la grele încercări și cu toate acestea succesul a fost în toate privințele strălucit. Soldații dela 3 oare de dimineață au fost neîntrepuți în acțiune. Ambulanțele au avut foarte puțini bolnavi, cari au trebuit să fie scoși din acțiune din cauza căldurii celei mari. Disciplina la luptă și la împușcat a fost escelentă, excepționând unele cazuri, așa de exemplu: unele detașamente dădeau salve

să se prezintă cu o cultură academică și cu o dulceață urbană.

Însă cu figurile lui Enea, a lui Didone, Iuliu, Latinu, Turnu, Lavinia și Camilla, descrierile infernului, a turnirelor eroice și a luptelor patriotice, cum se află în Eneidă, ar trebui să fie familiarisat ori care erudit.

Instrucțiunea în literatura universală este durere în patria noastră, ca și în alte părți, foarte defectuoasă. În școală se dă prea mult loc pregătirilor limbistice și până ajunge cineva la lucrul de căpetenie, la însușirea cea sacră a figurilor mari poetice, timpul în de obște a trecut de mult.

Lucrul principal rămâne dară ne rezolvat. În viață s'au n'are cineva timp să se completeze studiile sale, sau are prea mult de lucru cu dominarea gigantice literaturii și arte.

Și cu toate acestea trebuie să ne întorcem la anticitate pentru liniscea celei ne ajunsă a formei antice și pentru plenitudinea impulselor și ideilor, cari încă nici astăzi nu sunt divulgate. Dela Vergil poți învăța încă și astăzi,

nu numai musica vorbirei, ci și arta compozițiunii, plastica descrierii, țesutul ideilor și al acțiunii, puternica caracteristică, precum și originalitatea și avântul dialogului.

Și din acest punct de vedere se numeră Vergil cu drept între oameni nemuritori, chiar dacă există mai mari de cât el.

Însă, dacă îi a ridicat Mantua o statuă de bronz, dacă marele împărat al soldaților, care se compară cu un Alesandru și un Cesar August, îi a ridicat clasicului cântăreț al monarchismului un obelisc pe țermul riului Mincio, atunci și noi ne putem aduce aminte cu venerațiune și admirațiune de acela, care a conceput mândria și gloria unei națiuni milenare și a unei țeri eterne în versuri neperitoare, ne putem aduce aminte cu tot dreptul de un poet național, de un adevărat favorit al Muselor.

După P. L.

unele asupra altora la o departare de 60 pași, s'au unele detașamente de cavalerie după atac nu se reîntorceau numai decât, ca să caute loc de adăpost, ci rămăneau în focul puscilor infanteriei.

„Ideea generală, al cărui autor este șeful statului major, generalul Slănceanu a fost cât se poate de bună; prin aceasta s'a dovedit că generarul Slănceanu este unul din oficerii cei mai talentați ai armatei și într'unesc toate calitățile unui escelent comandant.

„Dacă unii comandanți de batalioane și brigade n'ar fi apreciat rău distanțele și prin urmare n'ar fi făcut pretensiuni esagerate în privința infanteriei, manevra dela 30 Septembrie ar fi avut sub toate punctele de privire un succes deplin și executarea ar fi fost de tot corectă. Dar ori cum ar fi într'un punct să întelnesc părerii tuturor; toți recunosc bravura soldatului român și în general a armatei române, care ați din punctul de vedere numeric, moral și material, însuflă respectul fie-cărui om nepărtinitor și deșteaptă cele mai frumoase speranțe pentru viitor.“

Varietăți.

* (Reuniunea femeilor române din Sibiu). Convocare. În sensul §. 13 din statute se convoacă prin aceasta a IV adunare generală ordinară a „Reuniunii femeilor române“ din Sibiu pe ziua de duminică 29 Octomvre a. c. stilul nou după ameași la 3 oare în localul casinei române (strada măcelarilor, edificiul „Albinei“), la care Onor. membrii ai reuniunii sunt rugați a participa.

Sibiu 21 Octomvre 1882.

María Cosma m. p.,
președinta reuniunii.

* (Postal). Pe lângă contract și depunerea unei cauțiuni de 100 fl. în bani gata este de ocupat postul de magistrul postal în Arpașul inferior (comit. Făgărașului), dotat cu salariu anual de 150 fl. și 40 fl. pașal de cancelarie. Petițiunile sunt a se înaintat în termen de trei săptămēni începând dela 21 Octomvre n. la Direcțiunea reg. a postelor în Sibiu.

— Provisoriu se suspende la 31 Octomvre n. Oficiul postal din Arpașul inferior (comit. Făgărașului). Comunele Arpașul inf. Arpașul superior, Cârțișoara, Strega-Cârțișoara, Oprea-Cârțișoara, Noul-romănesc se arondează, până a una altă, la oficiul postal din Ucea inferioară, eară Scoreii la oficiul postal din Porumbacul inferior.

— La gara din Cluj se deschide la 1 Noemvre n. un oficiu nou postal al erariului, care nu se va ocupa numai cu primirea și distribuirea de epistole și de pachete, ci și cu transcartarea de expedițiuni, cari trec preste Cluj.

* (Mulțămită publică). Subscrierii, în numele societății literare „Petru Maior“ a junimei române din Budapesta, ne esprimăm cea mai sinceră și călduroasă mulțămită Mgrf. Lor, dlui Teodor Pap, proprietariu mare de Checheșiu, și sociei Ophelia, locuitori în Lugoș, cari făcându-se membrii tondatori ai acestei societăți, s'au îndurat a ne dona o sumă ponderoasă de 200 fl. v. a. Numai datorința ne-o împlinim atunci, când aducem la cunoștința p. t. public acest fapt marinos, care dovedește prea eclatant interesarea viuă a Mgrf. Lor față de întreprinderile naționale.

După aceste asigurându-ve destina și recunoștința, ce v'o păstrăm sântem în Budapesta la 22 Oct. st. n. 1882.

În numele societății

George Serb, Demetriu Horváth,
președinte. secretariu.

Posta din urmă.

Dela Belgrad se telegrafează ca revolverul, cu care s'a severșit atentatul asupra regelui Milan, este fabricat rusesc.

Atentatoarea Catina Marcovici este veduva colonelului Efreim Marcovici, unul dintre cei mai bravi oficeri de statul major al Serbiei, care fiind amestecat în „cojurațiunea“ dinainte de a doua daclarațiune de resboiu Turciei, fu împușcat.

La instrucțiune atentatoarea a depus că nu are nici un complice; cu toate aceste s'au arestat Nicola Nicolici, redactorul unei foi socialiste și veduva unui colonel Knicanin.

Marți seara a fost cetatea iluminată. Mercuri serviț divin în toate bisericile, la care au luat parte toți reprezentanții guvernelor străine. Cei mai mulți domnitori au gratulat regelui pentru scăparea norocoasă de atentat. Între acestia cel dintăiu a fost Sultanul.

Loterie.

Mercuri în 25 Octomvre n. 1882.

Brünn: 27 2 21 77 67

Bursa de Viena și Pesta

Din 24 Octomvre n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.15	119.10
Renta de aur ung. de 4%	87.20	87.15
Renta ung. de hârtie	86.30	86.20
Împrumutul drumurilor de fer ung.	134.75	135.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	90.40	90.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	110.40	109.75
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	94.50	94.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	98.75	99.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorfire	96.75	97.—
Obligațiuni urbariale temeșane	98.50	98.50
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorfire	96.75	97.—
Obligațiuni urbariale transilvane	97.70	98.—
Obligațiuni urbariale croato-slavo-vice	99.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	97.50	97.75
Sorți unguresci cu premii	117.30	117.25
Sorți de regularea Tisei	109.—	109.—
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.55	76.50
Datorie de stat austr. în argint	77.30	77.30
Renta de aur austriacă	95.—	95.50
Sorți de stat dela 1860	131.—	131.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	830.—	830.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	298.50	298.—
Acțiuni de credit austr.	309.—	309.—
London (pe polița de trei luni)	119.20	119.30
Serisuri fonciari ale insti tutului „Albina“	—	100.—
Argint	—	—
Galbin	5.66	5.67
Napoleon	9.46	9.47
100 marce nemțese	58.35	58.30

Nr. 243

[270] 1—3

CONCURS.

Devenind vacante două posturi de învățatori la scoala confesională gr. or. din comuna Beclean se escrie concurs cu terminul până la 24 Octomvre a. c. st. v. în care și va fi și alegerea.

1. Emolumentele cu postul învățătorului secundar sânt: 160 fl. v. a. care se va solvi în 4 rate, quartir liber în edificiul scoalei, cum și 15 fl. pentru lemne de foc.

2. Pentru postul învățătorului primar 200 fl. v. a. quartir liber în edificiul scoalei și 15 fl. pentru lemne de foc.

Doritorii de a ocupa posturile aceste au de ași așterne suplicile lor instruite în sensul legilor din vigoare până la 24 Octomvre st. v. la oficiul protopresbiteral al Făgărașului.

Beclean în 22 August 1882.

In conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Comitetul parochial.

Ioan Bursan m. p.,
paroch și președ. comit. parochial.

Nr 40.

[271] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățatori I și al II la scoala confesională gr. or. în comuna Vinerea protopresbiteratul Oreștiei se escrie a doua oară concurs până în 24 Octomvre 1882 st. v.

Emolumentele sânt; pentru postul de învățatoriu I salariu ficsat

250 fl. v. a. cuartir liber în edificiul scoalei, și lemne de încălzit. Pentru postul de învățătoriu al II salariu ficșat 155 fl. v. a. cuartir liber în edificiul scoalei și lemne de încălzit.

Doritorii de a ocupa aceste stațiuni sunt avertați și trimite concursese instruite cu toate documentele prescise de regulamentele vigente subscrisului comitet parochial până nclusive 24 Octomvre a. c.

Vinerea în 4 Octomvre 1882.

Comitetul parochial.

Teodor Herlea m. p.
președinte.

Nr. 249

[273] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățător la scoala populară confesională gr. or. din M. Bretea protopresbiteratului Ilici cu termenul până la 17 Octomvre a. c. st. v. când va fi și alegerea.

Emolumentele sânt.

1. În bani gata salariu anual 80 fl. v. a.

2. În bucate 60 ferdele cucuruz a 16 cupe în boambe.

3. Lemne 3 orgii, din care este a se încălzi și scoala.

4. Grădină de legumi.

5. Cuartir liber în edificiul scoalei.

Se poftesc ca concurenții să aibă cunoscință și despre limba maghiară și să fie cântăreți buni.

Cererile instruite conform legilor din vigoare sânt a se adresa la subscrisul oficiu protopresbiterat.

Gurasada 5 Octomvre 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Aleșiu Olariu m. p.
admstr. ppresbiterat.

Nr. 392

[272] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea următoarelor stațiuni învățătoresci în protopresbiteratul Brașovului II.

1. Dobârlău, cu salariu anual 413 fl. computându-se și emolumentele cantoralii.

2. Apața cu salariu de 125 fl. și anume în bani gata 60 fl., în alte beneficii 65 fl.

Concurenții au să arete și cunoscința limbei maghiare. Cererile instruite cu cele prescise în regulamentele vigente sânt a se așterne până în 21 Octomvre subscrisului oficiu protopresbiterat.

Brașov 8 Octomvre. 1882.

În conțelegere cu comitetele parochiali.

Ioan Petric m. p.
protopresbiter.

CONCURS. [268] 2—3

Comitetul Asociațiunii pentru sprijinirea învățăceilor și sodalilor români meseriași din Brașov publică următorul concurs: Devenind vacante două ajutoare de câte 50 fl. v. a. pe an, din cele destinate pentru învățăcei români cari se vor apleca la una din meseriile: de postovar, mașinist, argășitor, pălărieri, clopotar, compactor și brutar, se publică concurs.

Suplicile pentru aceste ajutoare sânt a se adresa la subscrisul comitet până la 25 Noemvrie 1882 proveđute:

1. Cu estras de botez din care să se vadă că este român și că posedea etatea de 14 ani.

2. Atestat de școală din care să se vadă că a parcurs 4 clase normale și pricepe încâtva limba maghiară sau cea germană.

3. Revers dela părinți sau dela Tutorii copilului, că vor a lăsa copilul să învețe meseria pentru care a concurs.

4. Un esemplar din contractul încheiat cu vre un Măestru din Brașov

pentru vre una din meseriile de mai sus din care să se vadă, că copilul se află la meserie de cel puțin douăzeci de zile.

Brașov, 4/16 Octomvre 1882.

Comitetul Asociațiunii pentru sprijinirea învățăceilor și sodalilor români meseriași.

B. Baiulescu m. p., I. Bozoceanu m. p.,
președ. not.

Nr. 262

[265] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la scoalele populare confesionale gr.-orientale din protopresbiteratul Mediașului se escrie concurs cu termen până în 25 Octomvre a. c.

1. La Mediași cu salariu anual de 200 fl., solviți în rate lunare din casa alodială, 3 orgii de lemne, una grămadă vorfuri, și cuartir liber în odăile scoalei.

2. Freoa cu salariu: a) 50 fl., bani b) 50 ferdele bucate c) dela 70 familii câte o fertură și de fertură și pâne d) o grădină de legumi e) lemnele trebuincioase de foc.

3. Mosna 100 fl. v. a. solviți prin repartriție dela popor, 4 stângini de lemne de foc și cuartir liber în școală.

4. Berthan cu salariu de 100 fl. v. a. solviți la pătrariu de an din alodiu comunale, 4 stângini de lemne de foc și cuartir liber în edificiul scoalei.

Doritorii de a ocupa aceste posturi, au a-și așterne cererile lor instruite în sensul statutului organic, și al regulamentului congresului din 1878 la subscrisul până la termenul sus scris.

Mediaș 30 Septemvre 1882.

În conțelegere cu comitetele bisericesci

Dionisiu Chendi m. p.,
ad. ppresb.

Nr. 2358. — 1882.

[269] 2—3

Esarëndare licitativă.

În 31 Octomvre călind. nou a. c. înainte de ameași la 9 oare se va esarëndă pe calea licitațiunii publice în cancelaria preturei centralei regalul morii și al cărciunii, comunei Bungard pre timpul din 1 Ianuarie 1883 până în 31 Decemvre 1888.

La această licitațiune publică pot participa numai acei interesați, cari la începutul acestui act vor depune înaintea comisiunii 10% din prețul morei de 1500 fl. și al cărciunii 800 fl. ca vadiu în bani gata ori în hârtii de preț. Condițiunile speciali se pot vedea atât în cancelaria preturei centralei cât și a comunei Bungard.

Sibiu în 23 Octomvre 1882.

Dela pretura centrală.

Branisce m. p.

Nr. 5093 civ. — 1882.

(266) 3—3

Publicațiune!

Pentru pertratarea în privința comasării exercițiului dreptului de cărciumărit în Curuieni la rugarea lui Ladislau Muste și consoți, reprezentați de avocatul Gavriil Man, se determină ziua de 7 Decemvre a. c. înainte de ameași la 10 oare în fața locului Curuieni, cu aceea, că cei interesați dintre composesori sânt invitați a se înfașișa sau în persoană sau prin ple nipotențiști, de oare ce la cas de absență vor fi reprezentați din oficiu de avocatul Nagy Károly curator de afaceri.

Din ședința tribunalului reg. din Dej ținută la 23 Septemvre 1882

[274]

4—3

Memorialul partidei naționale române

compus din însărcinarea conferenței din Mai 1881 a reprezentanților alegătorilor români a apărut în limba maghiară română și germană, fie-care în edițiune separată și se poate procura dela librăria tipografică archidieceșane în Sibiu cu prețul de 1 fl. (și 5 cr. pentru portul postal).

Librăriilor se acoardă prelângă solvierea comptantă provisiune de 20%

Colectanții primesc după 10 esemplare unul grătuit.

Comandele în detaiu se pot face mai ușor prin asignațiuni postale.

Librăria tipografică archidieceșane.
Sibiu, strada măcelarilor Nr. 37.

LOTERIA ESPOZIȚIUNII TRIESTINE.

1. câștig principal bani gata floreni 50.000

2. câștig principal bani gata floreni 20.000

3. câștig principal bani gata floreni 10.000.

Mai departe

1 a fl. 10.000 — 4 a fl. 5000 — 5 a fl. 3000 — 15 a fl. 1000 — 30 a fl. 500 — 50 a fl. 300 — 50 a fl. 200 — 100 a fl. 100 — 200 a fl. 50 — 542 a fl. 25, suma

1000 nimeritori 213.550 floreni

afară de acestia alți mulți nimeritori secundari în obiecte de espozițiune dăruite de esponenți.

Prețul unei sorți 50 cruceri.

Comande pe lângă adausul de 15 cr. spese postale sânt a se adresa la

Despărțemântul Espozițiunii Triestine

[264]

Piazza Grande Nr. 2 în Triest.

4—6

MEDICAMENTE UNIVERSALE DE IERBURI

de Morison, hygeistul

preparate la colegiul sanitar britanic în London, renumit în Englitera și în toată lumea, recunoscut de multe autorități medicale și probat prin milioane de vindecări, sânt cele mai sigure în aflarea rădăcinei unui morb și în a vindecării complete.

Pilulele lui Morison servesc de minune contra tuturor casurilor de nemiștuire, greață de bucate, venin și morburi de nervi, contra paralisișii și reumatismului, gălbănării, boalelor de ficat, rerunchi, hemoroide, vênă de aur, fistule, nostalgie, contra erupțiunilor de boale de pele, dureri de ochi, boală de apă etc. etc.

Sistema morisonică se razimă în principiul:

Isvorul principal mai al fie-cărui morb, „necurățenia sângelui“.

Prin folosirea îndelungată a medicamentelor lui Morison se departă sucurile cele rele, sângele se curăță și se preface într-un eurent nou de viață.

Drept dovadă despre stima cea mare cătră Morison servesc împregiurarea, că în London i s'a ridicat un monument care este decorul cetății, prin subserieri de câte un penny (va se dică 4 cruceri).

Prețurile pilulelor lui Morison

1 păreche de scatule mici Nr. 1 și Nr. 2 costă fl. a. 1.60

1 „ „ mari Nr. 1 „ Nr. 2 „ „ a. 3.50

Se pot comanda în toate neguțatoriile renumite.

Agentura noastră generală e reprezentată de casa neguțatorie mari a lui **Iuliu Grosse în Cracovia (Krakau).**

Colegiul sanitar britanic

sig: **Morison & Comp.**

London 33 Euston Road.

[230] 6—6

Cea dintăiu fabrică ung.

de mașine și aparate de stins și turnătoarea de clopote și metal

a lui

Francisc Walser

Filială pentru Transilvania în Cluj, strada Monosturului 12,

recomandă preoțiime înalte, curatorilor și episcopilor

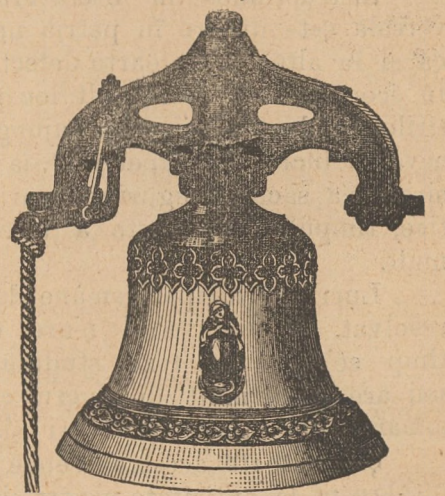
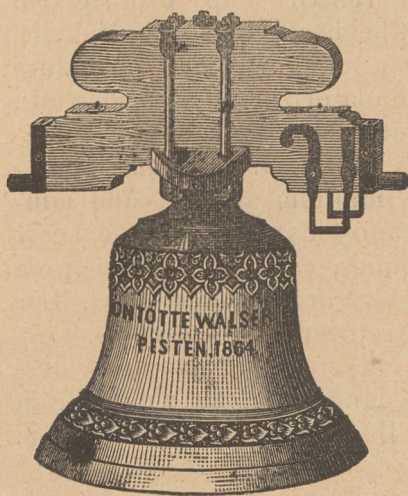
turnătoarea sa de clopote, cea mai mare în patrie,

care esistă de mulți ani și e proveđiută în abundență cu cele mai noue mijloace ale tehnice și corespunde tuturor recerințelor.

Clopotele se toarnă după acorduri armonice de sunetul cel mai clar argintiu.

Mai departe recomandă același bogatul seu deposit de proaste de foc și de grădini, sorburi (pumpe), fântâni de casă și de grădină, întocmeli de scaldă etc.

La dorință, cataloage gratuite și francate.

(232) 15—20